

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ І ПРИРОДОХОРОННОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

**Рязанцев Л. Г. ,здобувач вищої освіти групи ПУА 6/1
Миколаївський національний аграрний університет**

Як свідчить досвід передових країн світу, проводити ефективну екологічну політику в державі досить важко, навіть за умов процвітаючої економіки. Тим складнішою виглядала проблема охорони довкілля в Україні, новій державі, яка переживає глибоку системну кризу. Тим не менш екологічна реформа в Україні розпочалася майже одночасно з проголошенням незалежності.

В основу формування державної екологічної політики було покладено базовий принцип, згідно з яким екологічна безпека держави стає важливим

елементом і складовою національної безпеки. Положення, що розвивають цей принцип, було закріплено цілою низкою законів та документів, включно із Конституцією України. Розроблені Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки Концепція та ‘ Основні напрями державної екологічної політики України у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки’ визначили не лише мету та пріоритетні завдання, але й механізми реалізації завдань, напрями гармонізації та інтеграції екологічної політики України у європейському екологічному процесі.

Саме на підставі цього документа розробляються програми Уряду у галузі охорони довкілля та екологічної безпеки. На сьогодні вже функціонує програма ‘ Заповідники’, схвалено Урядом Національну програму оздоровлення ріки Дніпро, для реалізації якої залучено міжнародну допомогу обсягом понад 5 млн \$, розроблено низку регіональних екологічних програм. Відповідно до ‘ Основ національної екологічної політики’ удосконалюється структура управління природоохоронною діяльністю. Розпочавши з реорганізації Комітету по охороні природи , вже наприкінці 1994 року відповідно до Указу Президента було утворено нове міністерство, до компетенції якого віднесено усі питання регулювання та контролю в галузі екологічної та ядерної безпеки. Вперше в Україні було сформовано сучасну систему управління, що відповідає досвіду та практиці розвинених країн Заходу.

Ключове місце в системі державних органів управління природокористуванням і природоохороною займає Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, положення про яке затверджено Указом Президента України від 10.02.1995 р. Згідно з Положенням Мінекобезпеки України є центральним органом державної виконавчої влади, підвідомчим Кабінету Міністрів України, створеним з метою реалізації державної політики в галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання і

відтворення природних ресурсів, захисту населення та навколишнього природного середовища від негативного впливу господарської діяльності шляхом регулювання екологічної, ядерної та радіаційної безпеки на об'єктах у всіх формах власності.

Положенням визначаються завдання, функції, права Мінекобезпеки України, компетенція державних управлінь екологічної безпеки в областях, містах Києві та Севастополі спеціально уповноважених органів державної виконавчої влади в галузі екологічної безпеки Автономної Республіки Крим, інші організаційні структури, що входять до його сфери управління, передбачаються й інші юридичні та організаційні засади функціонування Міністерства.

Структура центрального апарату Мінекобезпеки. При загальному зменшенні обсягів виробництва збільшується кількість випадків перевищень нормативів викидів забруднюючих речовин в атмосферу. Збільшується кількість порушень правил лову риби та полювання, а також кількість випадків забруднення ґрунтів, не дотримуються режими природокористування на заповідних територіях, порушуються технології і правила рубки лісонасаджень. Перевищуються встановлені терміни експлуатації джерел іонізуючого випромінювання, допускається наднормативне накопичення радіоактивних відходів. Все це вимагає підвищення ефективності державного контролю в галузі охорони навколишнього природного середовища, виправлення ситуації, коли цілий ряд міністерств і відомств самі контролюють свою виробничу діяльність, а єдина цілісна система державного контролю в галузі охорони природи відсутня.

В якості об'єктів екологічної експертизи передбачаються проекти законодавчих і нормативно-правових актів, передпроектні, проектні матеріали, проекти нормативно-технічних та інструктивно-методичних документів, проекти створення нової техніки, технології, матеріалів, речовин, продукції, реалізація яких може призвести до порушення норм екологічної

безпеки, негативного впливу на стан навколишнього природного середовища, створення загрози для здоров'я людей, а також екологічної ситуації.

Норми Закону визначають форми участі громадськості в процесі екологічної експертизи та її суб'єктний склад. Для врахування громадської думки особи, які проводять екологічну експертизу (суб'єкти експертизи) зобов'язані провести публічні слухання або відкриті засідання за участю населення. В той же час громадськості надається право викласти свою думку стосовно об'єкту експертизи у засобах масової інформації, чи подати письмові зауваження, пропозиції, рекомендації її замовникам або суб'єктам експертизи, чи доручити своїм представникам працювати у складі еколого-експертних комісій та груп.

Проводити екологічну експертизу уповноважуються відповідно Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, його еколого-експертні підрозділи чи спеціально створювані організації і установи, організації та установи Міністерства охорони здоров'я України, інші органи виконавчої влади та їх експертні формування, громадські об'єднання, громадяни та різні установи, організації і підприємства, в тому числі за участю іноземних юридичних і фізичних осіб, статuti яких передбачають здійснення еколого-експертних функцій. Висновки державної екологічної експертизи після затвердження відповідними органами управління в галузі охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки є обов'язковими для виконання.